

Over het lichaam van Christus

Enkele Schriftplaatsen die ons over de heel bijzondere en heerlijke waarheid van het lichaam van Christus spreken zijn:

- 'En Hij is het Hoofd van het lichaam, de Gemeente, Hij die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in alle dingen de eerste plaats zou innemen' (Kol. 1:18).
- '.....en Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en heeft Hem als Hoofd boven alle dingen gegeven aan de Gemeente, die Zijn lichaam is, de volheid van Hem die alles in allen vervult' (Efeze 1:20-23).

Welke gelovige is niet geheel overweldigd geworden toen hij deze verzen voor de eerste keer bewust las en heeft toen niet gedacht: 'Dat moet ik verkeerd begrepen hebben!'

In Kol. 1:13-16 lezen wij dat deze 'Hij' van vers 18 *de Zoon van de liefde van de Vader is* en dat wij in Hem de verlossing, de vergeving van de zonden hebben. Dat Hij het beeld van de onzienlijke God is, de Eerstgeborene van de gehele schepping, omdat Hij de Schepper van het heelal is - van de hemelen en van de aarde en van alles wat daarin en daarop is - van engelen, mensen, dieren, ja van alles wat niet eeuwig is: dus van alles *behalve* God Zelf. En dat Hij dit alles voor Zichzelf geschapen heeft, dus voor Zijn eigen welbehagen en tot Zijn eigen eer en verheerlijking en nut. En dat alles ook nu alleen door Hem in stand gehouden wordt zoals ook in Hebr. 1 gezegd wordt: 'Die alle dingen draagt door het woord van Zijn kracht'. En dan staat er dat Hij het Hoofd van het lichaam, de Gemeente, is, *opdat* Hij in alle dingen de eerste plaats zou innemen. Hetzelfde zien we in de aangehaalde verzen van Efeze 1. Als De-gene aan Wiens voeten alle dingen onderworpen zijn en die het Hoofd boven *alle* dingen is, is Hij aan de Gemeente gegeven. En die Gemeente is Zijn lichaam, zonder welke Hij niet volledig of 'een volheid' zou zijn! Zoals een menselijk hoofd niet compleet is zonder een bijbehorend menselijk lichaam.

Als *alle* dingen aan de voeten van Christus onderworpen zijn, valt de Gemeente daar dan niet onder? Als Hij gezet is boven elke naam die genoemd wordt en het Hoofd is boven alle dingen, is de Gemeente dan niet aan Hem onderworpen? Als 1 Kor. 15 : 27 ons zegt dat *alle* dingen aan Hem onderworpen zijn, *met uitzondering van Hem* die Hem alle dingen onderworpen heeft, hoe kan de Gemeente dan óók een uitzondering zijn? En hoe kan het mogelijk zijn dat die wonderheerlijke Persoon, de verheerlijkte Zoon des mensen 'onvolledig' zou zijn zonder de Gemeente - dat de Gemeente dus *nodig* is om Hem met alle eerbied gesproken 'aan te vullen en tot een volheid te brengen'?

Hier hebben we het hoogtepunt van Gods raadsbesluit, de kroon van al Zijn barmhartigheid, genade, liefde en wijsheid! 'Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren bestemd om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broeders' (Rom. 8:29).

God wilde dat wij, krachtelozen, goddelozen, die zondaren en vijanden waren (Rom. 5:6-10) gelijkvormig zouden worden aan het beeld van Zijn Zoon - van Hem in Wie Hij al Zijn welbehagen gevonden had!

En deze gelijkvormigheid moest *zó* ver gaan, dat wij *broeders* van Hem zouden worden. Nu,

als wij broeders van de mens geworden Zoon geworden zijn (en Hij erkent ons als zodanig; Hebr. 2:12; Joh. 20:17), dan moet er een zekere gelijkheid zijn, al kan het niet anders dan dat Hij de Eerstgeborene is en blijft onder vele broeders. En dan voelen we dat het onmogelijk zou zijn ons te begrijpen onder de 'alle dingen' die aan de voeten van Christus onderworpen zullen zijn. Hoewel de Heer Jezus de eerste plaats moet hebben - welke gelovige ziet niet alleen dat dit noodzakelijk is, maar verlangt er ook naar met al de kracht van zijn ziel en zijn liefde - er is in zeker opzicht een gemeenschappelijke positie.

Maar hoe kunnen nietige mensjes als wij zijn, zelfs nadat wij verlost zijn van onze zonden, en onze boze natuur door God in het oordeel op het kruis weggedaan is, zodat we alleen in de waarde van het nieuwe leven, dat we in de nieuwe geboorte ontvangen hebben - het eeuwige leven - voor Hem staan, *broeders* worden van Hem, de mens geworden Zoon van God? Welk intellect, mens of engel, kon dit vraagstuk oplossen? Niemand, dat is onmogelijk! Geen mens kan Gods aangezicht in Zijn wegen zien - geen mens of engel kan van te voren weten of bedenken welke weg God zal gaan. Pas als Hij die weg gegaan is kunnen wij daarna Zijn heerlijkheid zien (Ex. 33:20-23)! Gods wijsheid is in staat alle vraagstukken op te lossen, Zijn macht is in staat *alles* te volbrengen, en Zijn liefde is bereid *alles* te doen wat daarvoor nodig is - zelfs de grootste prijs die er zelfs ook voor God zijn kon, te betalen!

God gaf Zijn Zoon - de Zoon werd Mens, opdat een ieder die in Hem zou geloven eeuwig leven zou hebben. Eeuwig leven - de Zoon Zelf, als een totaal nieuw leven door mensen te ontvangen door geloof in Hem (1 Joh. 5:12,13,20b). Eeuwig leven - een leven dat in staat is de Vader en de Zoon te kennen (Joh. 17:3), ja, dat de Vader en de Zoon kent! En de eniggeborene Zoon die vanaf alle eeuwigheid en tot in alle eeuwigheid in de schoot van de Vader was en is en zijn zal, openbaarde de onzienlijke God (Joh. 1:18; 1 Tim. 6:16). In Hem, '*God geopenbaard in het vlees*' zag ieder die de Heer Jezus zag, God. En waar God de Zoon één is met God de Vader en God de Heilige Geest (Kol. 1:19; 2:9), zag ieder die de Heer Jezus in Zijn leven op aarde zag, de Drie-enige God - zag ook de Vader. De woorden die Hij sprak waren de woorden van de Vader en de daden die Hij deed waren de werken van de Vader (Joh. 5:36; 7:16; 12:49; 14:31; 15:15). Daarom kon de Zoon zeggen: 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien!' (Joh. 14:9).

En Hij deed een werk op het kruis waardoor niet alleen de zonden en de boze natuur van hen voor wie Hij dat werk volbracht in oordeel weggedaan werden voor God, maar waarin God zó verheerlijkt werd, dat Hij *rechtvaardig* is als Hij hun alles geeft wat in het hart van de Drie-enige God was hun te geven en wat de Zoon voor hen vraagt (Joh. 17:9,15,21,24).

Zo is dan de Zoon mens geworden en heeft een menselijke geest, een menselijke ziel en een menselijk lichaam, zoals zij die Zijn broeders moesten worden.

Hij heeft het oordeel van God voor hen gedragen, zodat er geen oordeel meer voor hen is en er niets meer tussen hen en God is. Hij heeft Zichzelf als de uit de dood opgestane Zoon van God aan hen gegeven als hun leven, zodat zij dus de Goddelijke natuur deelachtig geworden zijn (2 Petr. 1 : 4). En Hij heeft hen opgetrokken tot Zijn eigen plaats ('Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar Mijn God en uw God' -Joh. 20 : 17) en dat op grond van het wonderbare werk dat Hij op het kruis volbracht. Zo heeft Hij dus alles gedaan wat nodig was om het raadsbesluit van God ten uitvoer te brengen.

Maar nu bleef er nog de grote vraag: hoe kunnen door Zijn werk verlost zondaren, hoewel ze alles ontvangen hebben wat we opgenoemd hebben, dezelfde plaats innemen als de Verlosser aan wie ze alles te danken hebben, Hij, die hoewel Hij waarachtig Mens geworden is, toch ook God de Schepper is? Als zodanig is Hij immers als Mens de Eerstgeborene van de gehele schepping en heeft Hij ook als Zoon des mensen er recht op dat alles onder Zijn voeten onderworpen wordt (Psalm 8). Dit zijn waardigheden die zij, verlost zondaren, *niet* hebben en onmogelijk kunnen hebben.

En dan zien we opnieuw de wonderbare wijsheid van God. Hij vormde al die verlost tot één lichaam en verenigde dat lichaam met de waarachtig mens geworden Zoon van God, als een lichaam met zijn hoofd! Zoals al de miljoenen cellen van het menselijk lichaam samen dat lichaam vormen, omdat ze met elkaar verbonden zijn in de orde die de Schepper vastgesteld heeft, zo ook de Gemeente. God de Heilige Geest kwam daartoe op aarde om dat tot stand te brengen. Hij doopte al die enkelingen die het opstandingsleven van de Verlosser ontvangen hadden (Joh. 20 : 22) tot dit éne lichaam en verbond dat lichaam met Christus als Hoofd. En telkens als een mens bekeerd is en het volledige evangelie gelooft, wordt hij gezalfd en verzegeld doordat de Heilige Geest in hem komt wonen, en wordt daardoor tevens één met dat lichaam dat op de Pinksterdag van Hand. 2 gevormd is door de doop met de Heilige Geest (1 Kor. 12:13). Waar God de Heilige Geest dus de band is die alle leden aan elkaar en zowel persoonlijk als gezamenlijk aan Christus het Hoofd verbindt, is het duidelijk dat deze eenheid onverbrekkelijk is!

Wat een wonderbare eenheid! En in Efeze, waar ons de heerlijkheid van de Gemeente voorgesteld wordt, wordt gezegd dat God Christus als een geschenk aan de Gemeente geeft, opdat Hij haar Hoofd zou zijn en zij dus werkelijk alles zou ontvangen wat God haar wilde geven. Hier zien we de volledige vervulling van Gods liefdesgedachten. Kan een hoofd iets bezitten waarin zijn lichaam niet deelt? Kan het een positie hebben waarin zijn lichaam geen deel heeft? Onmogelijk. En zo deelt de Gemeente dus in alles wat Christus heeft of zal hebben, want zij is Zijn lichaam. Nu begrijpen we waarom *óók de Gemeente uitgezonderd wordt*, als gezegd wordt dat met uitzondering van God alles onder de voeten van Christus onderworpen zal zijn. Zij is een deel van de Christus en heeft dus dezelfde positie als Hij.

En nu begrijpen we ook wat *een fundamentele betekenis de waarheid over de Gemeente als lichaam van Christus heeft*. Ze geeft uitdrukking aan de hoogste positie die schepselen zouden kunnen krijgen en hebben gekregen nadat ze de verworpen en gekruisigde Zoon van God in het geloof hebben aangenomen in de tijd van Zijn verwerping. Als lichaam van Christus heeft de Gemeente zó'n waarde voor God, dat Hij haar Zijn Zoon geeft om haar Hoofd te zijn, opdat ze alles zou ontvangen wat het deel van de Zoon is; alles wat in het hart van God was om haar te geven. God de Heilige Geest kwam met de speciale bedoeling op aarde wonen om haar tot dat lichaam te dopen en haar als zodanig met Christus te verenigen. En de Christus is naar Gods gedachten en naar Zijn raadsbesluit alleen volledig of tot volheid gebracht door Zijn vereniging met haar.

Maar de Schrift spreekt in dit verband niet alleen over de eenheid van het lichaam als geheel met het Hoofd, maar *óók* ten eerste over de eenheid van elk lid met het gehele lichaam en ten tweede over de eenheid van elk lid met de andere leden persoonlijk. Het eerste vinden

we uitvoerig in 1 Kor. 12: 'Gij zijt [het] lichaam van Christus en ieder afzonderlijk leden' (vers 27); 'Want zoals het lichaam één is en vele leden heeft en alle leden van het lichaam, hoe vele ook, één lichaam zijn, zo ook de Christus'(vers 12). Het tweede wordt ons in Rom. 12 voorgesteld: 'Want zoals wij in één lichaam vele leden hebben en de leden niet alle dezelfde werking hebben, zo zijn wij, de velen, één lichaam in Christus en elk afzonderlijk leden ten opzichte van elkaar' (vers 4-5).

Het opmerkelijke daarbij is, dat alleen in verbinding met de tijd dat de Gemeente *op aarde* is over *de leden* van het lichaam gesproken wordt. Als over het raadsbesluit van God gesproken wordt, zoals in Efeze 1, dan zien we wel het lichaam als geheel met Christus verbonden, maar er wordt niet over de leden gesproken. In het raadsbesluit van God, zoals dus de Christus in de eeuwigheid zijn zal, is het lichaam samengesteld uit alle Christenen vanaf de pinksterdag van Hand. 2 tot de opname van de Gemeente.

Dan wordt er geen nieuw lid meer toegevoegd en geen lid meer verwijderd. Dan zal ieder lid eeuwig zijn vaste plaats in het lichaam hebben en volmaakt die plaats innemen. Dan zal het gehele lichaam ononderbroken in volmaakte harmonie zijn met het Hoofd. Dan behoeft er niet meer over de leden afzonderlijk gesproken te worden in hun verhouding tot elkaar, of tot het lichaam, of tot het Hoofd, omdat dan alles Goddelijk volmaakt functioneren zal. Zolang een mens kerngezond is schenkt men immers geen speciale aandacht aan zijn hart, zijn nieren, zijn lever enz.

Maar in de tijd dat de Gemeente *op aarde* is, is dit anders. Er is van de pinksterdag tot de opname van de Gemeente geen ogenblik dat allen die naar Gods raadsbesluit een deel van de Gemeente zullen vormen, ook daadwerkelijk tezamen *op aarde* zijn. Als het laatste lid toegevoegd is wordt namelijk de Gemeente opgenomen. Tot zolang zijn alle leden er dus nog niet. Maar bovendien worden elk ogenblik leden door de lichamelijke dood uit het lichaam verwijderd. Zoals in ons natuurlijk lichaam ononderbroken cellen sterven en door nieuwe vervangen worden, zo is het ook met het lichaam van Christus *op aarde*.

Volgens 1 Kor. 6:15 zijn onze lichamen leden van Christus. Op het ogenblik dat het lichaam sterft houdt het dus op een lid van het lichaam van Christus te zijn. Als het weer opgewekt wordt zal het zijn plaats weer innemen. Om het beeld van een leger te gebruiken: ze zijn tijdelijk met verlof en niet in actieve dienst. *Daarom wordt in de Schrift het lichaam van Christus altijd gezien als het geheel van de op een bepaald tijdstip op aarde levende ware Christenen. Dat zal zo zijn tot de komst van de Heer, als de in Christus ontslapenen opgewekt worden en dan weer actief hun plaats innemen.* Dan zal het lichaam van Christus voltallig zijn zoals in het raadsbesluit van God vastgesteld, en zal zo *eeuwig* blijven.

Maar er is nog een dwingende reden waarom voor de tijd hier *op aarde* over de leden afzonderlijk gesproken wordt. De Gemeente is nog in de wereld waar satan vorst en god is en waar de zonde heerst. Haar leden hebben nog allen het vlees in zich en zijn helaas praktisch dikwijls niet in overeenstemming met hun positie. Zo moet de Schrift hen duidelijk voorstellen wat hun plaats is en hoe ze zich daarin te gedragen hebben, opdat het gehele lichaam goed functioneert. God heeft het lichaam van Christus niet samengesteld uit levenloze onderdelen, die alleen maar doen kunnen wat de fabrikant in hun mechanisme heeft vastgelegd. Hij heeft levende mensen genomen, die Hij door morele middelen tot bekering ge-

bracht heeft en daarna toegerust met alles wat zij nodig hebben om ten volle de plaats in het lichaam in te nemen die zij gekregen hebben en de dienst die daarmee verbonden is. Dit gaat zover, dat zij, volgens 1 Kor. 12 en 14 in de dienst kunnen beschikken over de kracht van God de Heilige Geest. Maar als levende kinderen van God (en geen poppen) zijn ze verantwoordelijk alles volgens hun verhouding met de Heer en met God te gebruiken, maar ze kunnen het ook anders doen. Helaas weten we uit ervaring hoe droevig het hierin met ons gesteld is!

Als we begrepen hebben hoe in onze verbinding met Christus en met elkaar, zoals voorgesteld in de uitdrukking 'lichaam van Christus' of 'de Christus', de eeuwige gedachten van God verwerkelijkt zijn, zien we hoe noodzakelijk het is dit praktisch te verwezenlijken. En ook dat iedere afwijking fundamentele schade berokkent aan het lichaam van Christus, en Christus persoonlijk praktisch berooft van Zijn plaats als Hoofd van Zijn lichaam en van alles wat dit inhoudt! Daarom worden we herhaaldelijk vermaand ons bewust te zijn van onze plaats in het lichaam en zo van onze verhouding tot ieder ander lid en bovenal tot Christus het Hoofd.

Zeker, in Efeze 4 : 3 wordt niet gezegd dat we de eenheid van het lichaam moeten bewaren, maar 'u bijverende de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede'. Maar is de eenheid van de Geest niet de door Hem tot stand gebrachte en voortdurend bewaarde eenheid van het lichaam van Christus? Het is te nadrukkelijker, omdat nu onze gedachten gericht worden op een Goddelijk Persoon en niet op mensen. Als er had gestaan: 'de eenheid van het lichaam te bewaren' zouden we kunnen denken (zoals helaas velen nu ook zeggen) dat we ons nooit mogen afzonderen van gelovigen.

Maar er wordt voorgeschreven de eenheid *van de Geest* te bewaren - dus dat wat *de Heilige Geest* tot stand gebracht heeft. Maar dat brengt de noodzakelijkheid mee, zich af te zonderen van alles wat *niet* door de Heilige Geest gewerkt is. Zo vermaant dezelfde Heilige Geest die Efeze 4 geïnspireerd heeft, ons in 2 Tim. 2 'ons af te zonderen van elkeen die belijdt een Christen te zijn, maar zich niet gereinigd heeft van alle ongerechtigheid'. We moeten ons bijveren de *door de Heilige Geest* tot stand gebrachte eenheid van het lichaam van Christus praktisch te verwezenlijken - en dat houdt in ons af te zonderen van alles wat daarmee in strijd is.

Wat een verantwoordelijkheid legt dat op ons! Het betekent, dat iedere Christen bij alles wat hij doet rekening moet houden met zijn verbinding met Christus als Hoofd en met de andere Christenen als leden van het lichaam van Christus. En hoeveel te sterker is dat als het gaat om het samenkomen als gelovigen en alles wat daarmee in verbinding staat. Dan is het duidelijk dat de leden van het lichaam alleen samen mogen komen 'vergaderd tot de Naam van Christus' (Matth. 18 : 20), waar Hem Zijn plaats als Hoofd praktisch gegeven wordt en alleen Hij alles regelen kan en geen mensen dit doen!

Waar de grondslag van het samenkomen de door de Heilige Geest gevormde eenheid van het lichaam is, en dus alle leden van dat lichaam welkom zijn, tenzij de Heer Zelf in Zijn Woord veranderingen geeft. *Waar alle besluiten alleen maar de uitspraken van de wil van het Hoofd zijn, zoals ze die door biddend vragen hebben leren kennen.* Waar daarbij bedacht wordt dat deze besluiten niet alleen hèn raken die daar op die plaats samenzijn, maar het gehele lichaam waarvan zij de plaatselijke uitdrukking zijn. Dat ze dus *namens* het gehele li-

chaam besluiten nemen en dus niet alleen met eigen gedachten over de wil van het Hoofd te maken hebben, maar met de gedachten van alle leden van het lichaam, voorzover die werkelijk deze plaats praktisch innemen. Dat ze dus geen besluit nemen waarvan ze weten of vermoeden kunnen dat het de gewetens van geestelijke broeders in andere plaatsen niet bevredigt. In zo'n geval zullen ze wachten tot de Heer aan allen die geestelijk zijn dezelfde gedachten gegeven heeft.

Misschien zijn zij niet dicht genoeg bij de Heer, zodat ze niet juist zien wat de wil van de Heer in dit geval is. Dan heeft de Heer de tijd om hun beter inzicht te geven, als zij, opgewekt door de gedachten van anderen, zich opnieuw voor de Heer stellen om licht van Hem te ontvangen. Misschien zien zij het wel juist en zal de Heer de harten van de anderen overtuigen wat Zijn wil is. Maar ook in dit geval zou het onafhankelijkheid en een opzij zetten van de eenheid van de Geest zijn, als ze toch een besluit namen. Ook dan zouden ze zich tot een onafhankelijke vergadering maken die de grondslag van het samenkomen van de gelovigen verwerpt. Maar een besluit genomen in afhankelijkheid van de Heer en als uitdrukking van de overtuiging van het gehele lichaam van Christus op aarde heeft vanzelfsprekend geldigheid voor het gehele lichaam van Christus op aarde.

Ik heb net over *'de plaatselijke uitdrukking' van het lichaam van Christus gesproken*. Dit is het belangrijke beginsel dat we o.a. in 1 Kor. 12 : 27 vinden. Daar schrijft de apostel aan de gelovigen in Korinthe: 'En gij zijt [het] lichaam van Christus en ieder afzonderlijk leden'. *De gemeente van Korinthe droeg het karakter van het Lichaam van Christus*, omdat het dat deel van het lichaam was, dat in Korinthe zichtbaar werd.

Maar om te voorkomen dat zij denken zouden dat zij het hele lichaam van Christus waren, staat er geen lidwoord voor 'lichaam' en ook niet voor 'Christus', zodat duidelijk is dat het kenmerkend is. En daarbij is het vervolg onmiddellijk: 'En God heeft sommigen in de Gemeente gesteld: ten eerste apostelen...' die er in Korinthe niet waren. *Trouwens ook al in het eerste hoofdstuk heeft de apostel er zorg voor gedragen dat er geen gedachte kon opkomen dat Korinthe een zelfstandige, onafhankelijke gemeente was*. De Brief behandelt uitsluitend plaatselijke toestanden en vragen in Korinthe.

Maar als de apostel hen aanspreekt als: 'de Gemeente van God die te Korinthe is', haast hij zich hen te verbinden met 'allen in elke plaats die de Naam van onze Heer Jezus Christus aanroepen, zowel hun als onze Heer'. En herhaaldelijk verbindt hij hen ook in de inhoud van de Brief met de andere plaatselijke gemeenten (4 :18; 7 :17; 11:16; 14 : 34; 16 :1).

Geen plaatselijke vergadering is onafhankelijk van de andere vergaderingen, maar is alleen maar datgene wat van het gehele lichaam van Christus op aarde op die plaats zichtbaar is. Het lichaam is ook niet samengesteld uit al de plaatselijke vergaderingen samen, zodat we zo iets als een verbond van vrijstaande vergaderingen zouden hebben. De leden van de plaatselijke vergaderingen samen vormen het éne lichaam van Christus. En zo zijn die leden die in een bepaalde plaats samenkomen de uitdrukking van het lichaam, voorzover ze natuurlijk *als zodanig* samenkomen.

Daaruit volgt al, dat *een onafhankelijke vergadering géén uitdrukking is van het lichaam van Christus en niet erkend kan worden als een vergadering van God*. Dat ze dus niet vergaderd

zijn tot de Naam van Christus en hun besluiten geen kracht hebben voor het lichaam van Christus. Ik spreek hier natuurlijk niet over onze zwakheid waarin we telkens falen en telkens belijden moeten dat we in strijd met de eenheid van het lichaam van Christus gehandeld hebben. Ik doel op een bewust en principieel karakter van onafhankelijkheid van een plaatselijke vergadering.

Maar hoe bedroevend moet dat zijn voor God die deze wonderbare eenheid tot stand gebracht heeft en daarin al Zijn wonderbare raadsbesluiten van liefde en wijsheid verwerkelijkt heeft; voor de Heilige Geest die speciaal naar de aarde gekomen is om deze eenheid tot stand te brengen en die er de kracht van is; voor de Heer Jezus, die zo praktisch beroofd wordt van Zijn plaats als Hoofd van Zijn lichaam en daardoor ook van de normale weg om naar al Zijn rijkdom te zegenen. Moge de genade ons bewaren, de korte tijd tot de Heer komt!

H.L. Heijkoop